

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

8. Paradigma 2. Orationis factæ per argumentationes, atque imprimis per Syllogismum, totius orationis fundamentum, ac tum per Particulares argumentorum argumentationes.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

feliciter pereant, cum non detur medium inter salutem & perditionem, &c?

VII. His addatur ornatus, & quibusdam in locis major dilatatio, & erit oratio facili negotio absoluta. Dixi porrò in titulo hujus capituli, orationes tales fieri sine argumentatione: re ipsa tamen sæpius continent Epicherema, seu argumentationem contractam & occultam, quam aliqui Syllogismum virtualem appellant, qui scilicet facile ex hac brevi sententia fieri posset, additis huic medio aliis partibus, aut certè argumentatio alia, præsertim verò Enthymema.

CAPUT VIII.

Paradigma II. orationis factæ per argumentationes; atq; imprimis per Syllogismum, totius orationis fundamentum, ac tum per particulares argumentorum argumentationes.

In illud ex Evangelio Dominicæ II. post Pentecosten: *Nemo vitorum illorum, qui vocati sunt, gustabit canam meam. Luc. 14. 24.*

Argumentum orationis: *Communio indigna omnium peccatorum atrocissimum.*

I. Pri-

I. **P**rima designatio hujus orationis nititur Syllogismo, velut fundamento, cuius Major, seu Propositio, Exordium; Minor, seu Assumptio, Confirmationem; Conclusio, seu Complexio, Epilogum efficit, juxta dicta L. 1. c. 9. n. 5. & 6. *Illud peccatum est omnium atrocissimum, quod Primò, ipsum Deum invadit speciali modo malitiæ; Secundò, ab eodem severissimè punitur; Tertio, difficillimè remittitur. Peccatum indigna Communionis est tale. Igitur omnium peccatorum atrocissimum.* Major, ut patet, continet partitionem orationis & argumenta, quæ idcirco sumitur pro Exordio, quòd certior sit, nec tanta probatione opus habeat. Minor verò controversa est, quæ tribus indicatis argumentis probatur in Confirmatione. Singula verò dilatantur his aliis argumentationibus. Primum. *Specialis ratio malitiæ est in illo crimine, quod ipsam Dei personam presentem, eamq; actu summè beneficam, injurioso contemptu afficit. Hoc facit indigna Communio. Igitur in ipsa est specialis ratio malitiæ.* Secundum. *Cùm Deus sit sapientissimus & justissimus, illam mensuram pœnae quodvis peccatum meretur, quam Deus ipsi infligit. Indigna Communioni gravissimam infligit. Igitur gravissimam meretur; adeòq; atrocissimum est.* Tertium. *Peccatum, quod Deus, parcere pronus, difficillimè remittit, est gravissimum. Peccatum indignæ Communionis Deus difficillimè remittit. Itaq; est gravissimum. Affectus huic orationi præ-*

præ-

294 LIB. VI. DE EXERCITIO
præfixus esse potest Timor aut Odium hu-
jus peccati. Ista jam sic possunt fufius di-
latari, cujus dilatationis folùm initia quæ-
dam ostendo.

II. *Exordium.* Quemadmodum Deum ni-
hil magis honorat, quàm piè religioſè que
ſuſcepta Communio, utpote per quam inno-
vatur memoria illius Deo glorioſiſſimi & gra-
tiſſimi Sacrificii, quod Chriſtus olim in Cru-
ce obtulit, &c. Quemadmodum etiam no-
bis nihil utiliſſimum eſt, cùm Chriſtus amator
noſter eo fine nobiſcum in hoc Sacramento
manere voluerit, ut nobiſcum intimè unia-
tur, ſuas gratias in nos ubertim effundat,
&c; ita viciffim Deum nihil magis offendit,
nihil nobis pernicioſius eſt, quàm commu-
nio indignè percepta. Dum *indignè* dico,
non intelligo defectum ſufficientis dignita-
tis: nam quis ſatis eſt dignus, &c? Sed ſi
quis illam in ſtatu peccati gravis recipiat,
vel certè ſine reverentia, &c. De hac intel-
ligendus quoque eſt *S. Thomas Opus. 58. c. 18.*
dum ait: *Chriſtianiſ maximum eſt peccatum, &
cauſa plagarum, quòd corpus Salvatoris indignè ſu-
ſcipiunt. Propoſitio.* Alia quædam ſcelera non-
nemini atrociora, vel æquè atrociora, videbun-
tur; nos verò iſtud omnia gravitate ſupera-
re videbimus, *Partitio.* eò quòd, primò ipſum
Deum ſpeciali quodam malitiæ modo inva-
dat; ſecundò, ab eodem graviffimè punia-
tur; & tertio crimen ſit ſine remedio, adeò-
que

que difficillimè remittatur. Quæ causæ sunt, ut eos, si qui fortè adessent, qui soleant indispositi accedere, hortet verbis & nomine Christi: *Nemo illorum gustabit canam meam.*

III. *Confirmatio.* Argumentationis I. argumenti *Major.* Tametsi ea quorumvis peccatorum conditio est, ut, dum peccator voluntariè Dei Legem transgreditur, hac transgressione Deum ipsum Legislatorem contemnat; inest tamen quibusdam specialis malitia, quia contemptus in peccando specialibus quibusdã adjunctis fit acerbior læso. Quis enim non videt, graviolem longè contemptum & injuriam esse, si scelestus Legislatorem præsentem, spectantem, prohibentem, minitantem supplicia, muneribus ad obediendum invitantem, spernat, injuriosè habeat, in cœnum coniiciat, conculcet, & si possit, omnino perimat? Poteritne tali facinori par pœna inveniri? &c. *Minor.* Quid verò aliud agit indignè comunicans? Non offendit Deum quomodocunque, sed invadit præsentem, &c; in cor peccatis fœtens, velut in cloacam, abiicit; sanguinem testamenti conculcat; Deum, quantum in ipso est, occidit, &c. *Rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, & ostentui habentes. Heb. 6. 6.* Videntur alia scelera in comparatione hujus excusationem quasi permittere: licèt enim Deus Legislator ubique sit præsens, tamen peccator non ita in reliquis præsentem cogitat,

gitat, neque peccatum in plerisque aliis transgressionibus divinæ Legis ita constitutum est, ut Deum habeat pro objecto injuriæ, & quidem specialis. Est is quidem injuriæ objectum in blasphemia, desperatione, &c; sed quàm longè atrocior modo in Cōmunionē indigna! In aliis peccatis Deus læditur obscure intellectui repræsentatus, at sensibus, quibus potissimum in hac vita ducimur, absens. In iisdem peccator ipsum invadit tanquam sibi contrarium, aut nimis molesta præcipientē, &c. Sed in hoc corporis sensibus aliquo modo præsentem, & ita præsentem, ut per hoc ipsum Mysteriū Fide cognoscatur! fungi munere Salvatoris, maximi benefactoris, tenerrimi nostri amatoris. Certè non poterat nobis magis testificari suum amorem, quàm se per hoc Sacramentum in cibum præbendo; quod nisi ex infinita dilectione instituisset, talem injuriam pati non posset. Et hæc dilectio assumatur in materiam odii? Summum beneficium in occasionem contumeliæ? Ideone manere hac ratione nobiscum voluit, ut haberemus copiam inferendarum ipsi plurium injuriarum? Ut tantò execrabiliore ingratitude possimus ipsum violare vel eo tempore, quo ad nos venit, ut secum nobis omnia bona largiatur? &c. Membra illa, pro nobis olim cruci affixa, denuo ad salutem offert: nos illa peccando velut de novo crucifigimus? Illa

illa per summum contemptum in cœnum peccatorum abiicimus? *Conclusio.* Quid potest horribilius excogitari? quæ tetrior injuria concipi? Justa contra illam indignatione succensus Paulus verbis gravissimis tanti facinoris enormitatem exaggerat. *Quicumq;*, ait, *manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini.* 1. Cor. II. 27. q. d. reus erit Christi velut iterum crucifixi, &c. Et infra: *Qui manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini.* *Indignè,* &c. contra sacrilegos convivas Mensæ Domini; *Non dijudicans corpus Domini*, ab alio vilicibo scilicet, propter eos dicitur, qui vel sine reverentia, vel sine debita dispositione comunicant. *Judicium sibi,* &c. id est, quocumque ex duobus his modis indignè quis accedat, non tam Christum & ejus cœlestia dona, quàm suum Judicem, pœnas sibi factæ injuriæ exacturum, intra se recipit. *Contumeliam*, dum audimus contumelias & contemptus Salvatoris, cum adhuc in terris degeret. Num minor est causa horroris, dum jam gloriosus majore cum ingratitude contemnitur & læditur, sub speciebus panis per Fidem cognitus, quàm fuerit olim offensus à Judæis, ipsum non cognoscentibus? &c.

IV. Argumentationis 2. argumenti *Major.*
 Quodsi tamen ex his dictæ injuriæ gravitas
 alicui

alicui nondum satis pateret, alia insuper trutinâ, eâque infallibili, eandem ponderemus, Dei videlicet æstimatione. Hic cum sit sapientissimus, nec in cognitione rerum falli possit, ea gravitas inest huic peccato, quam ipse iudicat inesse. Cumque simul iustissimus sit, ut nec excedere possit in puniendo, neq; nimis leniter plectendo velut connivere delictis, eam pœnam peccatum meretur, quam eidem irrogat; atque ita ex hac pœna illius gravitatem metiri licebit. *Minor.* Quanam igitur pœna dignam iudicat indignam Comunionem? Qua dignam censere possit ac debeat, ipsi iudicemus. Si unicus minus reverens aspectus Arcæ fœderis, quæ tamen non nisi figura erat istius Mysterii, merebatur, ut quinquagies milleni & septuaginta Bethsamitæ morte plecterentur. *1. Reg. 6. 19.* Si Oza eandem solum tangendo promeritus est subita morte corruere. *2. Reg. 6. 7.* quo supplicio digni erunt, qui Christum, vivam Arcam testamenti, non solum irreverenter aspiciunt aut tangunt, sed &c? Itaque indignè accedentes puniuntur in corpore & in anima, in hac & in altera vita. In corpore per morbos & præmaturas mortes, affirmante Apostolo *1. c. v. 30. Idei inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi. SS.* Cyprianus & Chrysostomus calamitates publicas sui temporis eidem malo attribuunt. Nec desunt, qui putent, Europam hæresi puni-

punitam, & ex hac sequentibus bellis, fame, peste, &c. ob irreverentiam, contemptum, & sacrilegos usus hujus sacramenti, qui ea ætate vigeabant. Est adhuc hodie armatus Deus contra similes piaculi reos. Væ audaci, &c! Verùm pœnæ animæ multò sunt terribiliores, cujusmodi sunt excæcatio intellectûs, ut tales sacrilegi cœcorum instar in infernum ruant; indèque nata cordis obduratio, & ex hac impœnitentia finalis, ut vocant, certaque damnatio. Neque hæc sine exemplis arguo. Testem te appello, infelix Juda: an non per hos gradus ad infernum descendisti? Fecit Salvator te præfente grandia miracula: non es illuminatus. Ferventissimam habuit orationem, demisit se usque ad lotionem sordidissimorum tuorum pedum, conscium se tuorum consiliorum prodidit, minatus est, amicum in hortu vocavit: omnia frustra; non es motus. Cæcus, obduratus, impœnitens laqueo te suspendisti ad orcum præcipitandus. Quam aliam ob causam, nisi quia indignè Corpus Dominicum manducâsti? *Conclusio.* Audite hæc reliqui Judæ fratres! Sic indigna Cômuniõ plectitur. An pœnæ non satis sunt graves? An nimix, quas infinita Sapiëntia & Justitia admetitur? Si gravissimæ sunt, justæ tamen, an malum, cui destinantur, non jure vocatur atrocissimum? &c.

v. Argumentationis 3. argumenti *Major.*
Sed

Sed scilicet pœnitentiam agere decernimus de Cõmunionem malè peracta. Quidsi dicerem, hanc pœnitentiam nunquam secuturam? eam fieri non posse? Deum, alioquin ad ignoscendum propensissimum, in hoc peccato remittendo esse difficillimum? Et tamen hæc quoque inter alias est ipsius animadversio gravissima, quæ criminis enormitatem, si quid aliud, maximè demonstrat. *Minor.* Suffragatur certè hujus assertionis veritati experientia, qua constat ex multorum ruinis, rarissimè ad frugem redire, qui hoc Sacramentum indignè frequentant. Eandem confirmat Doctor gentium: *Voluntariè peccantibus nobis (præcipuè per Cõmunionem indignam) jam non relinquitur pro peccatis hostia, terribilis autem quedam expectatio judicii, & ignis emulatio, qua consumptura est adversarios. Irritam quis faciens Legem Moysi sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur: quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei conculcavit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit? Heb. 10. 26.* (Explicari potest hic locus ad præsens argumentum) Solus JESUS Christus, hæc adorabilis hostia, pro nobis quotidie oblata, potest placare iram divinam; solus ipsius Sanguis nostra crimina eluere. At si huic victimæ contumeliam facimus, si ex hoc sacrificio pro peccatis facimus sacrilegium, si Sanguinem Christi conculcamus, si hic pro eo, ut nos Deo reconciliet,

ciliet, vindictam clamet, &c. ubi deinceps habebimus remedium? si noster advocatus fiat adversarius, quis alius intercedet? &c. Permisit Heli per filios fieri profanationem sacrificiorum legalium, quæ itidem istius sacrificii mera figura erant. Quid Deus? *Idcirco juravi domui Heli, quòd non expietur iniquitas domus ejus victimis & muneribus usq; in æternum.* 1. Reg. 3. 14. Minusne idem læditur, aut lenius puniet profanationem & injuriam vero sacrificio, quàm umbræ factam? Minus sentiet indignè tractari Filium, quàm pecora? *Conclusio.* Quodsi ipsi dolet, Filio suo contumeliam inferri, minus haud dubiè idcirco placabitur, &c. Et erit ullum crimen atrocius, quàm cui spes placationis adempta est? &c.

VI. *Epilogus.* Quæ non eò dicta sunt, ut quidam suæ dignitati nimium diffidentes abstineant à laudabili consuetudine sæpius comunicandi; sed ut sui officii memores sint illi, qui vel non dubitant comunicare gravis noxæ sibi conscii, peracta quidem Confessione peccatorum, sed absque sufficiente dolore & proposito; vel qui accedunt sine præparatione, reverentia, &c. sicut ad mensam comunem. Hi seriò demum cogitent, quàm tetro crimine Deum ipsum invadant, quantas pœnas mereantur, quàm ægrè veniam talis injuriæ sint percepturi. Ad quæ pericula longiùs arcenda præcipit
Pau-

Paulus: *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat* 1. Cor. II. 28. Probet seipsum, conscientiam expurgando, &c. Probet animum, disponendo variis virtutum actibus (hic modus aliquis breviter potest indicari) Quisquis verò istud non agit, vetitum sibi nōrit accessum ad Cœnam Domini, illis Christi verbis: *Nemo virorum, &c.* Aut si nihilominus adire non dubitet, certus sit, hunc cibum Angelorum sibi fore causam perditionis.

Aliud argumentum.

VII. Aliàs quando *Major* magis dubia est, hæc Confirmationem efficiet, *Minor* verò Exordium, ut in sequente argumento pro eodem die, in eadem verba: *Nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cœnam meam.* Argumentum: *Defectu Fidei & Charitatis non proficimus ex tot sacris Communionibus.* Argumentatio primaria: *Si ad hoc Mysterium Fidei afferremus Fidem, studiosius nos pararemus; Si Charitatem, appareret fructus. Sed nec studiosè nos paramus, nec apparet fructus. Igitur non afferimus Fidem & Charitatem.* Prima pars Divisionis amplificatur his argumentationibus, ex quibus facile perspiciuntur etiam argumenta. I. Credimus indignam futuram fuisse B.V. in qua Christus habitaret, si ante Incarnationem fuisset peccatis maculata: Ergo dum nos ad Christum recipiendum non paramus peccata expurgando, non afferimus illam fidem actualem, quòd eundem Deum recepturi

pturi simus, quem B. V. utero gestavit, alias eum non auderemus imundi recipere. 2. Si Christum sciremus corporea specie venturum in domum nostram, idque verè crederemus, eam honoris causâ mundissimè purgaremus. Igitur cum cor non mundemus, non habemus actualem fidem, quòd ad cor nostrum veniat. 3. Peregrini Jerosolymitani maximâ reverentiâ colunt loca Christi vestigiis sacrata, quia credunt, eum illa sacrâsse. Itaq; si crederemus cor nostrum Christi præsentiâ in prioribus Communionibus fuisse sacratum, majore reverentiâ illud à sordibus immaculatum custodiremus, & ad futuras Communiones hoc ipso medio disponderemus, &c. Secundæ partis argumentationes: 1. Sentiunt Theologi cum S. Dionysio, effectum hujus Sacramenti esse nostram sanctificationem per plenitudinem gratiæ; nec imèritò. Gratiæ autem respondet Charitati. Ergo ubi gratiæ augmentum ex vitæ sanctitate non apparet, Caritas defuit. 2. Quod Passio Domini fecit in Mundo, hoc Sacramentum Eucharistiæ facit in homine. S. Thom. Sed Passio Christi sustulit peccata Mundi, repressit tyrannidem diaboli, expulit vitia, &c. Ergo idem deberet operari in homine hoc Sacramentum. Sed *Charitas operit multitudinem peccatorum. 1. Petr. 4.* Ergo cum in nobis peccata non tollantur, deest

deest charitas. Dilatationis modus est idem, qui in præcedente oratione.

Rursus aliud. VIII. Alius modus est in sequente argumento, in quo Probatio Assumptioni, seu Minori, addita priorem partem Divisionis, Assumptio autem posteriorem efficit. Ego sum Pastor bonus, & cognosco oves meas, & cognoscunt me mea. Joan. 10. v. 14. Argumentum: Qui non amat Dominum nostrum Jesum Christum habet in se notam reprobationis. Ratiocinatio primaria: Non est ex ovibus Christi, quisquis Christum pastorem non cognoscit. Non cognoscit Christum pastorem, quisquis ipsum non amat; neque enim potest cognosci, quin ametur. Igitur non est ex ovibus Christi, quisquis ipsum non amat. Argumentatio 1. partis. Christus verè bonus pastor nihil in se habet, quod non provocet intentum amorem. Ergo non potest verè cognosci, quin ametur. Argumentatio 2. partis. Christus non cognoscit pro ove sua illum hominem, qui ipsum non cognoscit pro Pastore; non cognoscit ipsum pro Pastore, qui non amat; non amat, qui eius mandata non observat, cum ipsemet dicat: si diligitis me, mandata mea servate; aut qui non conatur ipsi similis esse; nam amor similes invenit aut facit. Itaque Christus non agnoscit pro ove sua illum hominem, qui vel ipsius mandata non servat, vel similis ipsi esse non conatur. Qui ex ovibus ipsius non est, reprobus est, &c. Ergo, &c.